

ni vzela čez koleno, pričinja zopet rogoviliti. Ker ni naša država srbska pogodbo glede uvoza živine ponovila, odpovedala je Srbija s 15. aprila t. l. sledeče konvencije (pogodbe): 1. Parovosilsko konvencijo. 2. Konzularno konvencijo. 3. Konvencijo o dedščinah, jerobstvu itd. 4. Konvencijo o pravni pomoči. 5. Konvencijo o izročitvi zločincev. Srbska vlada je seveda tudi kakoj naznanila, da se hoče o teh stvareh zopet z novega pogajati.

Na Turškem se vršijo velikanski notranji boji. Sultan je z nazadnjaki poskusil še enkrat premagati mladoturško gibanje. Zgodila se je cela vrsta umorov. Ali mladoturki so zbrali svoje armade in korakajo zdaj v velikanskem številu proti Konstantinoplu. Položaj je nevdržljiv. Splošno se govori, da bode moral sultan odstojiti. Žalostno je tudi klanje, ki so ga ob tej priliki vprizorili maloazijski Turki nad kristjanskimi Armenci. Tisočeri Armenci so bili umorjeni. Kri teče v potokah.

Dopisi.

Žusem. Kakor je že splošno znano, peša pri naših črnosuknežih vera in isto tako tudi pri našem župniku Šebatovem Tončeku; on se ne meni za sv. vero, ampak on se le meni za volitve in drži samo s potuhnjanimi podrepniki in s takimi devicami, katere že vsak lahko zna, zakaj v farovž hodijo. Ta duhovnik Šebatov Tona je na velikonočno soboto potuhnil, ker je namesto pri navadnih kapelah, kakor je že tukaj od človeškega spomina navada, blizu Marijine kapele v Hrastju, pri samostalni koči, kjer so samostalne ženske, blagoslavljal meso in kruh za velikonočno jagnej, in pri tem vsem še izpustil nekatere druge kraje. Veliko hiš je bilo dovoljo neporednega Šebatovega Tončka na velikonočno nedeljo brez blagoslovljenih jedil, ker niso hoteli k taisti koči k blagoslovu nesti. Pa tistim hišam je gotovo naš ljubeznivi Bog sam blagoslovil, ker so gotovo bolj krščanske. A oboga, mladina je skoz tacega duhovnika pohujšana, ker vidi da se duhovnik raje k takim ženskam poda kakor k Marijini kapeli. Za vse to bomo pa mu pri birje pomagali. Pa še nekaj: Tona tudi že zdaj za občinske volitve v soprodnici in cerkvi deluje, ter pooblastila od vdov zahteva, za kar bode namesto blagoslovljene kraje ojstra krtača.

Iz Veličan pri Ormužu. Prosim te, dragi Štajerc*, vzemi še od nas par vrstic; že dolgo nisi iz našega kraja nič dobil. Imeli smo že 1. t. meseca septembra občinske volitve, zmagala je seveda duhovska stranka. Vzrok je prejšnji župnik, ki so mu že pri Svetinjah mrzle tla. Kar vrag ne more, pa pop pripomore; stari prigovor. Proti nepravilni volitvi se je pritožba vložila. Novo, po sili izvoljeni predstojnik, je Vido Habjanič. Bila je že letos II. razreda druga volitev, ta pa je bila zopet nepravilna, in je zopet pritožba vložena. Novo, od podrepnikov kuhani predstojnik V. Habjanič ne bi rad zdaj odvržen bil; zato je letal od hiše do hiše z glasovnicami in, to je naznanjeno: Tudi po murskem polju je svoje slabe čevlje trgal in glasovnice raznašal. Stokrat bi bilo za tega človeka bolj, da bi on doma svojo obrt delal, in skrbel za svojo ženo in otroke. Dragi čitatelji, ko bodete to brali, bodete strmelji, ker noben trg in mesto nima tega, kakor ravno občina Veličane. Mi imamo že pol leta 20 odbornikov in tri predstojnike!!! Prvi je oča Draš, drugi sin Matjaš, tretji je Vido Habjanič. To je napredek v občini!

Jesenice na Gorenjskem. V noči od 8. na 9. aprila t. l. so metali po pol kg. težke kamenje v tovarniško prenočišče samskih delavcev na Savi tovarniški delavci Franc Kopač, Anton Čefarin, Anton Potočnik, Anton Pinter. Bombardiranje je bilo tako močno, da so vse šipe pri omenjenemu stanovanju pobili in spavajoče stranke v največjo nevarnost spravili. Kazen jim ne odide, vsi so obtoženi radi prestopka hudodelstva po § 85 b k. z. Ta surovost pač že presega vse meje! — In ako danes domači uradnik vabi delavce h pristopu izobraževanja, imaš prvega največjega nasprotnika domačega fajmoštra in kaplana! — Tovarniško vodstvo bode pač moralo drugače postopati s takimi živjanimi delavci! — V nedeljo 18. t. m. so

prileteli na Savo v katoliški delavski dom angelji miru in sprave, znani ljubljanski vodopivec Kreck, bohinski fajmošter in pastir Piber, načelnik ljubljanskih cigarerc Gostinčar, seveda manjkalo tudi ni fajmoštra Zabukovca. Med sv. mašo ob 10. uri dopoldne, ko bi naj vsi farji samo na Boga mislili, so ustanovili „Gorenjsko - krščansko - socijalno - delavsko - politično društvo“. Tedaj nova „fata morgana“ na Gorenjskem! — Tem ljudem je pač vera in molitev deveta briga! Bolj ko cerkev ljubijo njih pregrešni savski temelj in politiko. Ja ko bi Kristus še enkrat na svet prišel, peli bi pač biči, kakor so nekdaj na pukejnih judov! — Jesenice dobijo vodovod, načrti v to svrbo so napravljeni in izdelani. V seji 17. t. m. se je jezil dohtar Kogoj, zakaj da so načrti vsi izdelani samo v nemškem jeziku! — To početje je ojstro grajal in prepovedal gerentu Čebulju! Ostali smo se temu otročjemu početju smejali, radi pripustimo to veselje g. Kogoju, saj bode s tem Jesenice pogina žeje rešil! Naprej piše da so se soc.-demokratje preselili iz stare pošte iz Jesenic v gostilno pri „Jelenu“ na Savi. Jeseniški soc.-demokratje so popolnoma organizirani po načelih „Sokola“. V gostilni pri „Jelenu“ na Savi ima Sokol svojo društveno dvorano, gledališče i. t. d. Posestnik in gostilničar pri „Jelenu“ je profesor in dohtar goriške realke g. Janez Pretner po domače „Smukov Janez“. Ali veste kaj je Smukov Janez pred 8 tedni domačemu uradniku rekel: „Prvo kar storimo, moramo uničiti in ugonobiti kranjsko hranilnico, s tem bomo potem vsa nemška podjetja na Kranjskem uničili! — Janez je tudi potemtakem narvečji sovražnik nemške tovarne na Savi! — Zaradi tega morajo soc.-demokratje krepko podpirati gostilno pri „Jelenu“, ker so narodni in sovražni tovarni! — Več, ko narodni, je nam že to „Naprej“ v predzadnemu dopisu jasno in javno dokazal, ko je tam očitno zaničeval pogreb umrlega nadučitelja nemške šole na Savi!! — Kaj pa še hočete potem?

Novice.

Kmetje, pozor! Pod tem naslovom piše kmet Joh. Scheiber bratskemu listu „Bauernzeitung“ na Koroškem zanimivi članek, kateremu naj posnamemo sledeče: — Vojna nevarnost je minula, politični položaj jasen, za kako dolgo? Vodja ruske dume grof Bobinski je dejal: „Čas bode prišel, ko bode Rusija združena s svojimi prijatelji, napravila obračun s sovražniki“. Rus Gučkov je izjavil, da preživji Rusija zdaj dneve narodne žalosti. Iz vseh poročil Avstriji nasprotnih listov se čuti maščevalnoželost. Srbija pa je akceptirala predlog veselil, je odložila orožje, prestolonaslednik je odstopil in dežela je zdaj v notranji krizi, ki pretresava dinastijo Karagjeorjevičev od temelja. . . Srbska trgovinska pogodba se zaradi političnih zmešnjav ni mogla obravnavati. Med Avstro-Ogrske in Srbijo torej zdaj ni trgovinske pogodbe. Ali kmetom nasprotni listi pisarijo ože danes o potrebi nove take pogodbe. Mi kmetje imamo tukaj svoje lastno mnenje. V našem lastnem najvitalnejšem interesu moramo nastopiti proti vsaki trgovinski pogodbi, ki bi dovolila uvoz živine v našo državo. Položaj kmetov je dandanes takšni, da moramo brezobzirno in sebično svoje interese zastopati. Mi vemo, da nam jemlje industrija posle, da je pa to tudi zanjo slabo; kajti zdravo kmetijstvo je najboljši odjemalec industrije. Naj se nam tiste tisoče brezposelnih delavcev pošlje! Mi kmetja vemo natanko, da danes pri našem gospodarstvu pasivno delamo. Torej je tudi naša dolžnost, braniti se proti pogodbam, ki nam v gospodarskem oziru škodujejo. . . Nekateri trdijo zdaj, da so kmetje krivi zmešnjav na Balkanu. To je, neresnično. Oktobra 1908 raztegnil je cesar svojo vladu na Bozno in Hercegovino. Pred 30 leti pa je morala Avstrija v Italiji in na Nerškem važne državne interese opustiti. Zato se je morala okrepcati v Bozniji. Proti aneksiji je huj-skala pač v prvi vrsti Anglija, ker se je bala za svoje trgovce. Potem Turčija, katero je naša vlada pomirila s 54 milijonami t. . . Srbija je pričela divjati, kar je Avstriji mnogo vojaških troškov koštalo. Rusija je pelj

litiko. Edino Nemčija je stala krepko in močno na svojem mestu in položila kot varuh svojo roko čez zaveznico. Pred velikanskim nemškimi blokom s svojimi milijoni izvrstnih soldatov izginila je vojna nevarnost kakor megla. Združeno Avstro-Ogrske in Nemčije je onemogočila evropskega vojno. Panslavizem je hotel vojsko, hotel je s tem obkrožiti in osužnjiti nemštvo. Ali bili so še preslabi. . . Vojska je zdaj torej izključena. In že se oglašajo gotovi ljudje ter zahtevajo trgovinske pogodbe. Baje zahtevajo Srbi zdaj tudi že uvoz žive živine, medtem ko so smeli doslej le meso uvažati. Naša vlada se skuša tem ljudem seveda že pokoriti. . . Kmetje, pozor torej! Politična kriza je odstranjena in ni se bati, da bi se ponovila, pa čeprav bi zamogli kmetje jim sovražne trgovinske pogodbe preprečiti. Kmetijski poslanci pa morajo zdaj svojo dolžnost storiti.

Kmetijski državni shod na Dunaju. Pri občnem zboru c. k. avstrijsko-šlezijske kmetijske in gozdarske družbe v Tropavi dne 28. svečana t. l. sprejel se je na predlog posestnika Jos. Krebs iz Schwandsdorfa sklep, da se skliče kmetijski zbor v Tropavo, h kateremu bi bilo povabiti tudi glavnega referenta agrarne centrale vitezja pl. Hohenblum, da bi se dalo dosedanjim papirnati sklepom krepkejši vpliv. Ta šlezijski kmetijski zbor, ki je bil mnogobrojno obiskan, je sklenil z velikim navdušenjem in ednoglasno, da se obdrži na Dunaju državni kmetijski shod. Namen temu shodu bode, da se v prvi vrsti obrne proti vsakemu avstrijskim živinorejem škodljivemu uvozu živine in mesa iz balkanskih držav. Izvolil se je tudi odbor, ki ima izvršiti preddeja. V zmislu tega sklepa se prosi vsa kmetijska društva in občine, da se obdrži v vsaki občini shod in na njim določi odposlanca za državni kmetijski shod na Dunaju. Vodstvo prevzeli bodo tam pl. Hohenblum in naši poslanci, v kolikor mislijo pošteno o kmetijski stvari. Predlaga se, da bi se poslalo na dunajski zbor za vsakih 100 prebivalcev najmanje dva kmetijska zastopnika, katerim naj bi se potne stroške ali po občini ali na drugi način povrnilo. Le edinstvo zamore kmete do cilja pripeljati. Ker bi imel ta kmetijski državni shod na Dunaju le tedaj uspehe, ako bi ga obiskalo tisočero in tisočero kmetov, zato naj vse kmetijske družbe in vsa kmetijska društva ter vsak posameznik z odkritim, poštenim in zavednim delom do uspeha pripomorejo. — Za pripravljalni odbor: posestnik Josef Krebs v Schwandsdorfu na Šlezijemskem.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Oj revček, revček dr. Brumen! Poročali smo v zadnji številki, da jih je dobil naš prijatelj dr. Brumen na nekem izletu v Stadtbergu od kmetijskih fantov po grbi. Dr. Brumen se zdaj jezi, da smo to javnosti povedali. Da, on je celo tako predrzen, da nam pošilja popravek po § 19, ki se glasi dobesedno tako-le: — „Slavno uredništvo „Štajerca“ v Ptuj. Z ozirom na Vaš dopis v št. 16 z dne 18. 4. 1909 pod zaglavljenj: „Oj revček, revček dr. Brumen“, zahtevam, da sprejmete sledeči popravek: Ni res, da sem bil te dni enkrat v ptujskem Stadtbergu tepen, ni res, da so nekateri od prvaških hujšakačev našantani pobalini mene za to napadli, ker nosim gosposko suknjo. Ni res, da so ti pobalini mene kamenjali kakor sv. Štefana. Ni res, da se celo slovenski klerikalci veselijo, da sem bil tepen — Ptuj, 18. 4. 1909. — Dr. A. Brumen.“ — K temu duhovitemu popravku povemo v prvi vrsti to, da bi lahko vso čečkarijo v koš vržil, ker je nepostavna. Dr. Tonček Brumen pač misli, da se popravki tako lahko pisarijo kakor dohtarski računi. On kakor njegov kolega dr. Rosina v Mariboru pa bodeta morala še precej kruha snesti, predno bodeta znala popravke pisati. Drugič pa povemo dr. Brumenu, da je njegov „popravek“ popolnoma zlagan. Kajti vse, kar smo mi pisali, je resnično. Res je, go spod doktor, da ste bili Vi od slovenskih fantov tepeni, čeprav ste pravi slovenski odršenik. Res je, res in desetkrat res! Vaša žena je to sama pravila. Zakaj torej neresnico pisarite? Oj revček, revček dr. Brumen. . . Poročali smo, da je bil ptujski dr. Brumen na Stadtbergu od

